

Raport privind impactul OUG 114/2018 asupra Pieței Gazelor Naturale din România

București, Februarie 2019

Cuprins

Răspunderea autorilor	03
Acronime	04
Sumar Executiv	05
1. Impact direct asupra bugetului de stat	07
2. Periclitarea siguranței aprovizionării cu GN	08
3. Potențial ajutor de stat ilegal pentru consumatorii industriali	09
4. Efectele asupra pieței interne: diminuarea concurenței și discriminarea producătorilor față de furnizori	10
5. Eșec în a furniza în mod sustenabil un SP pentru aprovizionarea cu GN a CC	11
6. Limitarea exportului de gaze naturale produse în România	13
Ipoteze utilizate în calculul de impact	14

Răspunderea autorilor

- Analiza a fost efectuată **în mod independent** de Deloitte, care a utilizat preponderent **expertiza și resursele proprii, precum și sursele publice menționate**. Informațiile cuprinse aici sunt de natură generală și nu sunt destinate să abordeze circumstanțele particulare ale unei anumite persoane sau entități. Cu toate că ne-am străduit să furnizăm informații exacte și actualizate, nu există garanția că aceste informații sunt corecte la data la care sunt disponibile sau că vor continua să fie corecte și pe viitor.
- Deloitte a pregătit și livrat Studiul în beneficiul și pentru informarea Clientului. În consecință, Deloitte nu acceptă și nu își asumă nicio responsabilitate față de altcineva în afară de Client, în legătură cu acest Raport, cu aprecierile, constatările, concluziile, recomandările sau opiniile prezentate sau deduse din acesta. Orice referire a unui terț la această analiză, se va face **pe propria răspundere** a celor din urmă.
- Analiza noastră reprezintă un punct de plecare obiectiv și rezonabil pentru o dezbateră rațională a impactului implementării prevederilor OUG 114/2018.
- Înainte de a acționa ca urmare a informațiilor din acest Studiu, este necesară asigurarea unei asistențe profesionale competente suplimentare precum și o analiză atentă a situației specifice. Deciziile bazate pe informațiile prezentate în acest Studiu cad în **responsabilitatea exclusivă a părților decidente**.
- Informațiile cuprinse în acest Studiu sunt selective și pot fi supuse actualizării, extinderii, revizuirii și modificării. Acesta nu pretinde a conține toate informațiile pe care orice terță parte interesată le poate solicita. **Orice declarații, estimări și prognoze cuprinse în acest Raport reflectă diferite ipoteze ale rezultatelor așteptate**, ipoteze care pot sau nu să se dovedească a fi corecte.
- Datele de intrare au fost colectate din surse publice, din datele și informațiile Deloitte, precum și în urma discuțiilor cu experți din domeniu. Prognozele au fost realizate pe baza datelor istorice și a ipotezelor noastre privind evoluția industriei. **Deloitte nu a avut acces la date confidențiale sau la informații care conțin secrete profesionale**.
- Conținutul, analizele și concluziile acestui Raport **nu reflectă neapărat opiniile individuale ale experților participanți**. A fost exprimată o gamă largă de puncte de vedere și opinii, uneori divergente, care au făcut posibilă studierea mai aprofundată și obiectivă a aspectelor fundamentale tratate de studiu. Se presupune că toate informațiile obținute din surse publice sunt corecte și complete. Acestea nu au fost auditate sau revizuite în mod independent, nu le-a fost verificată acuratețea sau caracterul complet al acestora prin referire la surse, informații sau dovezi ale Deloitte. Astfel, Deloitte nu își asumă nicio răspundere pentru orice erori sau omisiuni pe care aceste informații le-ar putea conține sau care ar fi putut să apară în concluziile și rezultatele incluse în acest document.

Acronime

ANRE	Autoritatea Națională pentru Reglementare în Domeniul Energiei	OG	Ordonanță de Guvern
CC	Consumator Casnic	OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
CNSP	Comisia Națională pentru Strategie și Prognoză	SM	State Membre
GN	Gaze naturale	SP	Serviciu Public
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii	SUA	Statele Unite ale Americii
Mil.	Milion	TGN	Transgas
Mld.	Miliard	TVA	Taxa pe Valoare Adăugată
MWh	Mega-Watt Oră	TWh	Tera-Watt Oră
NC	Non-casnici	UE	Uniunea Europeană
OD	Operatori de Distribuție	VMG	Venit Minim Garantat

Sumar executiv (1/2)

OUG 114/2018 va duce la reducerea veniturilor la bugetul de stat, periclitarea siguranței aprovizionării cu GN, la ajutor de stat ilegal pentru consumatorii industriali ...

1. REDUCEREA VENITURILOR LA BUGETUL DE STAT

Efectele colaterale ale acestui act normativ ar putea depăși impactul specific asupra industriei de gaze și ar genera **efecte negative directe și indirecte** asupra întregului mediu de afaceri și a societății. Reducerea veniturilor la bugetul de stat cu o valoare estimată la 2,26 mld. RON, echivalentul a aproximativ 17% din totalul beneficiilor sociale plătite de la bugetul de stat în 2017 este un exemplu de efect direct.

2. PERICLITAREA SIGURANȚEI APROVIZIONĂRII CU GN

Perturbarea pieței de GN și supra-reglementarea duce la modificarea planurilor de investiții și revizuirea inițiativelor de sprijin regional, cu efecte potențiale în cascadă asupra coridoarelor și hub-urilor integrate regionale și europene. De la un rol promițător de furnizor regional de securitate energetică, **România ar ajunge să suplimenteze importurile de GN din afara UE, pentru a putea satisface consumul intern.**

3. POTENȚIAL AJUTOR DE STAT ILEGAL PENTRU CONSUMATORII INDUSTRIALI

Consumatorii industriali din România vor beneficia de un preț la GN din producție internă plafonat în mod arbitrar, la un nivel semnificativ inferior prețului de piață local/regional; aceștia vor trebui să răspundă imediat la acuzațiile companiilor similare din SM privind acordarea de ajutor de stat. Recentele investigații anti-dumping efectuate de UE cu privire la companiile din țări terțe ce au achiziționat GN la prețuri preferențiale (de exemplu, Federația Rusă, SUA, Trinidad Tobago) indică un risc serios în această privință.

Sumar executiv (2/2)

... dar și la diminuarea competiției pe piață, eșec în furnizarea unui serviciu public sustenabil pentru consumatorii casnici, precum și la limitarea exporturilor

4. DIMINUAREA CONCURENȚEI ȘI DISCRIMINAREA PRODUCĂTORILOR FAȚĂ DE FURNIZORI

Piața concurențială a GN va înceta să existe în perioada aprilie 2019 – martie 2022. Restricțiile impuse de a vinde GN produse local la un preț plafonat, către destinații fixe vor face ca tranzacționarea să fie inutilă (furnizor-furnizor). **Concurența în producția de gaz va scădea, întrucât producătorii locali de mici dimensiuni nu vor fi capabili să își finanțeze operațiunile la prețul nou.** Producătorii locali de gaz (titulari ai licențelor de furnizare) vor trebui să vândă producția la un preț limitat, în timp ce alți furnizori locali/străini vor putea să revândă cantitatea respectivă de GN către partenerii lor (consumatorii non-casnici) cu o marjă nelimitată. Producătorii locali de GN (titulari ai licențelor de furnizare) vor fi obligați să plătească 2% din valoarea producției de GN, în timp ce furnizorii sunt obligați să plătească o taxă de 2% din marja operațională, iar producătorii străini/importatorii nu vor fi obligați să plătească nicio astfel de taxă.

5. EȘEC ÎN FURNIZAREA UNUI SERVICIU PUBLIC SUSTENABIL PENTRU CC

Deși interesul CC apare ca fiind în centrul acestor măsuri de reglementare, **impactul lor multiplu asupra prețului final** (de exemplu, taxa de 2% din cifra de afaceri, recuperarea pierderilor înregistrate în trecut de furnizorii CC) **vor determina, în cel mai bun caz, menținerea prețului final la nivelul celui actual, până în februarie 2022.** Cu toate acestea, măsurile vor conduce la înregistrarea de pierderi suplimentare (în cazul în care ANRE stabilește un preț fix către CC, pierderi ce ar trebui recuperate oricum la un moment ulterior), sau la un preț final mai mare, contrar scopului OUG 114/2018. România ar trebui să evalueze cu atenție implementarea adecvată a conceptului de consumator vulnerabil, să acorde sprijin financiar direct celor care au nevoie și să evite subvenționarea gospodăriilor care depășesc venitul mediu la nivel regional/național.

6. LIMITAREA EXPORTULUI DE GAZE NATURALE PRODUSE ÎN ROMÂNIA

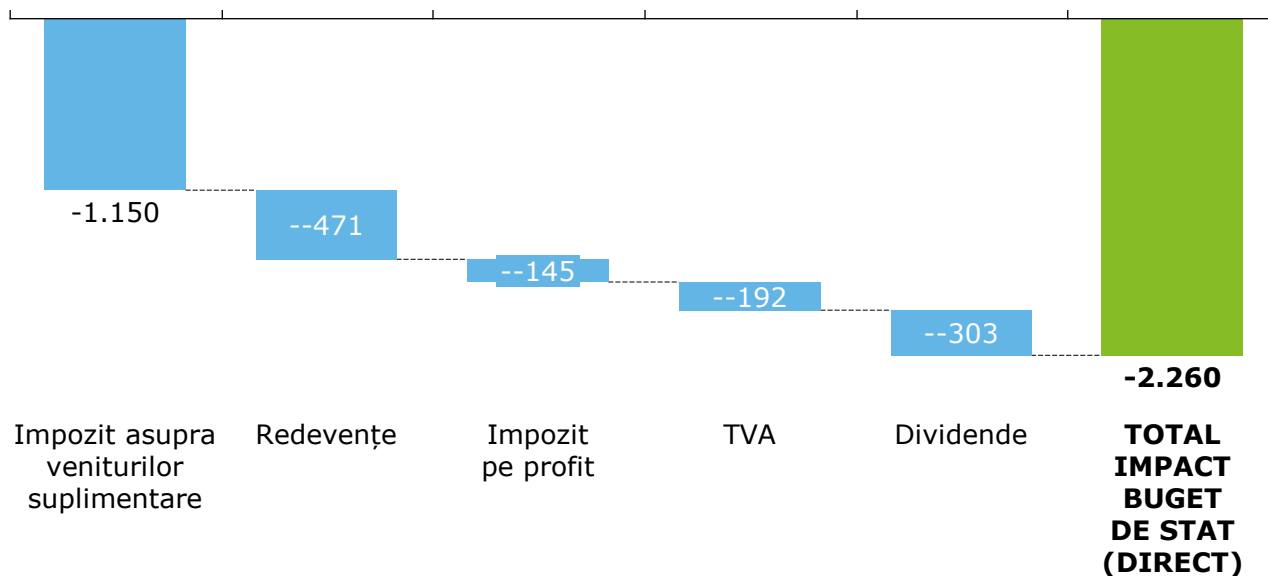
Prioritizarea furnizării GN la nivel local către CC impune o barieră a exportului GN din România către alte state din UE. Întrucât producătorii locali de GN sunt, de asemenea, obligați să livreze cantitatea rămasă disponibilă către consumatorii non-casnici, disponibilitatea pentru export a gazelor de origine românească ar fi egală cu zero. Eforturile UE de a investi în dezvoltarea infrastructurii românești ar fi astfel ignorate.

1. Impact direct asupra bugetului de stat

Cei 2,26 mld. RON reprezintă 17% din beneficiile sociale plătite de Guvernul României în anul 2017 și ar acoperi 100% din valoarea anumitor beneficii sociale esențiale

Impactul direct asupra bugetului de stat

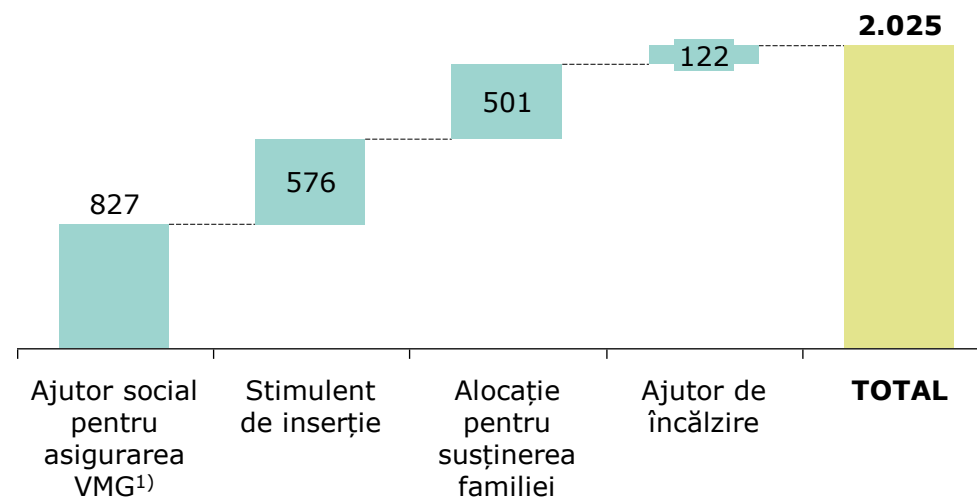
[Mil. RON]

Notă: Impozitul asupra veniturilor suplimentare a fost calculat în baza OG 7/2013, cu modificările ulterioare; redevențele au fost calculate presupunând o nouă metodologie pentru calculul redevențelor la un preț de referință de 68 RON/MWh; Impozitul pe profit și TVA-ul au fost calculate în baza Codului Fiscal; dividendele au fost calculate în baza Legii societăților comerciale nr. 31/1990, cu modificările ulterioare

Valoarea beneficiilor sociale selectate (2017)

[Mil. RON]

¹⁾Inclusiv contribuțiile pentru asigurările sociale de sănătate aferente beneficiarilor de VGM și asigurarea obligatorie a locuințelor pentru familiile beneficiare de VMG

Sursa: Calcule Deloitte, Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, buletinul statistic pentru anul respectiv

2. Periclitarea siguranței aprovizionării cu GN

Adoptarea OUG 114/2018 ar putea duce la periclitarea siguranței aprovizionării cu GN atât la nivelul României, cât și la nivel regional

3. Potențial ajutor de stat ilegal pentru consumatorii industriali

Plafonarea prețului de achiziție angro a GN pentru consumatorii NC la 68 de RON/MWh reprezintă un potențial ajutor de stat acordat ilegal

Ajutor de stat
ilegal acordat prin

PREȚ PLAFONAT

- Prețul producției interne de 68 de RON/MWh va declanșa **efecte în sectoarele industriale** pentru produse derivate din GN cum ar fi îngrășăminte, produse petrochimice etc.
- Valoarea prețului plafonat este mai mică decât orice cotație recentă de preț GN la nivel local/regional
- Ultima poziționare a UE în această privință → **Regulamentul 1722/2018** → a fost impusă o taxă anti-dumping definitivă asupra importurilor de nitrați de amoniu din Rusia, deoarece producătorii de îngrășăminte din Rusia au beneficiat de prețuri reduse pentru gazele produse intern
- Componenta de preț plafonat din structura de coș poate fi considerată ajutor ilegal de stat

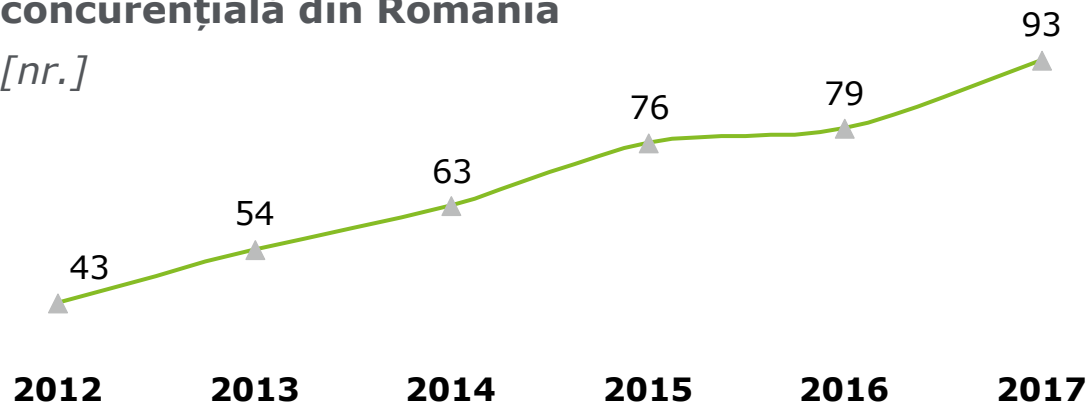

4. Diminuarea concurenței pe piață și discriminarea producătorilor față de furnizori

Prevederile OUG vor discrimina producătorii locali față de furnizorii locali/ străini și vor crea o povară financiară semnificativă, în special producătorilor de mici dimensiuni

Evoluția numărului de furnizori GN pe piața concurențială din România

[nr.]

Sursa: Rapoartele Naționale ale ANRE 2012-2017

- ✓ Numărul în creștere al furnizorilor se datorează, în principal, **procesului de liberalizare a pieței**, care a oferit consumatorilor (atât celor casnici, cât și celor non-casnici) opțiuni multiple pentru aprovizionarea cu GN
- ✓ Restricțiile de vânzare GN la un preț plafonat către destinații fixe (furnizorii către CC și consumatori NC) **vor face activitățile de trading inutile** (tranzacții furnizor - furnizor)
- ✓ Impozitul de 2% din marja operațională a furnizorilor este introdus în contextul **marjelor deja reduse ale acestora**, ceea ce i-ar putea determina fie să iasă din piață, fie să crească prețurile pentru a evita pierderile rezultate

- ✓ **Producătorii locali de gaze** (titulari de licențe de furnizare) vor fi obligați să își **vândă producția la un preț plafonat**, în timp ce **alți furnizori locali/străini** vor putea să revândă cantitatea respectivă de gaze către partenerii lor (clienți NC) cu **o marjă nelimitată**
- ✓ În timp ce **furnizorii** sunt obligați să plătească o taxă de **2% aplicată marjei operaționale**, **producătorii locali de gaze** (titulari de licențe de furnizare) vor trebui să plătească **2% din valoarea producției GN**

**FAVORIZAREA ELIMINĂRII DE PE
PIAȚĂ A MICILOR PRODUCĂTORI**

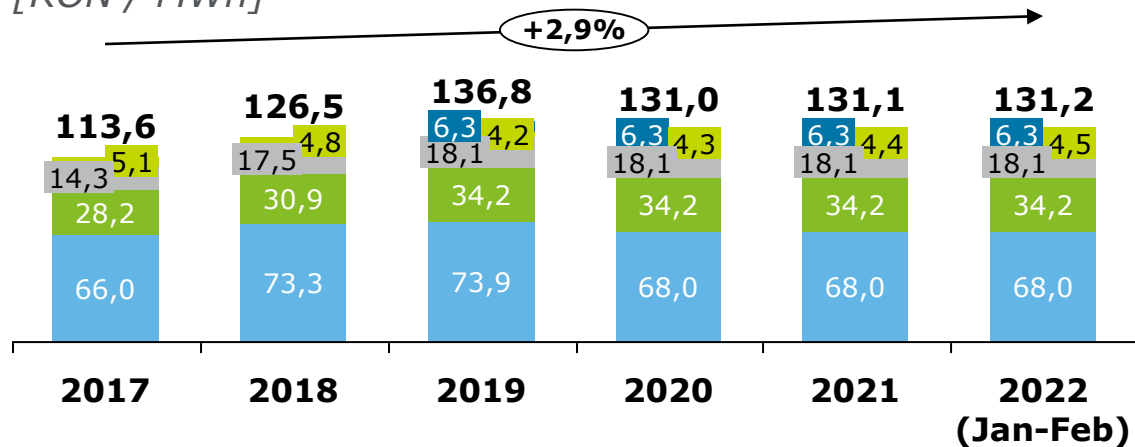

5. Eșec în furnizarea unui serviciu public sustenabil pentru CC (1/2)

Se așteaptă o creștere a prețului GN la consumatorii finali, în special pentru CC unde furnizorii își vor putea recupera pierderile anterioare în noul preț

Impactul OUG 114/2018 asupra prețului final al GN pentru CC B1 (fără taxe)

[RON / MWh]

■ Impactul pierderilor din furnizare
 ■ Tarif Distribuție
■ Servicii Furnizare
 ■ Preț achiziție GN
■ Tarife Transport și Înmagazinare

Notă: Impactul pierderilor din furnizare reflectă pierderile furnizorilor calculate pentru 2017, 2018 și ianuarie-martie 2019 pe baza unui preț recunoscut de achiziție a GN mai mic decât prețul de piață angro al GN, distribuite proporțional cu consumul GN până în februarie 2022

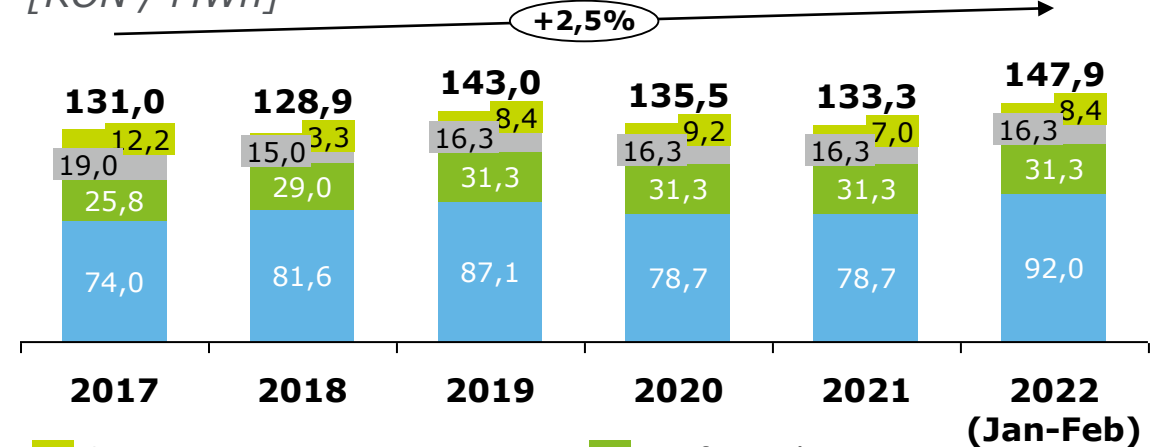
Notă: Tarifele de Transport & Înmagazinare includ costurile de echilibrare

Sursa: Calcule Deloitte bazate pe datele istorice ale ANRE și ipotezelor Deloitte

© 2019, for more information, contact Deloitte Romania

Impactul OUG 114/2018 asupra prețului final al GN pentru consumatorii non-casnici B4 (fără taxe)

[RON / MWh]

■ Servicii Furnizare
 ■ Tarif Distribuție
■ Tarife Transport și Înmagazinare
 ■ Preț achiziție GN

Notă: Pentru consumatorii non-casnici, impactul OUG 114/2018 poate fi observat prin creșterea componentei de servicii de furnizare ca procent din prețul de achiziție angro al GN

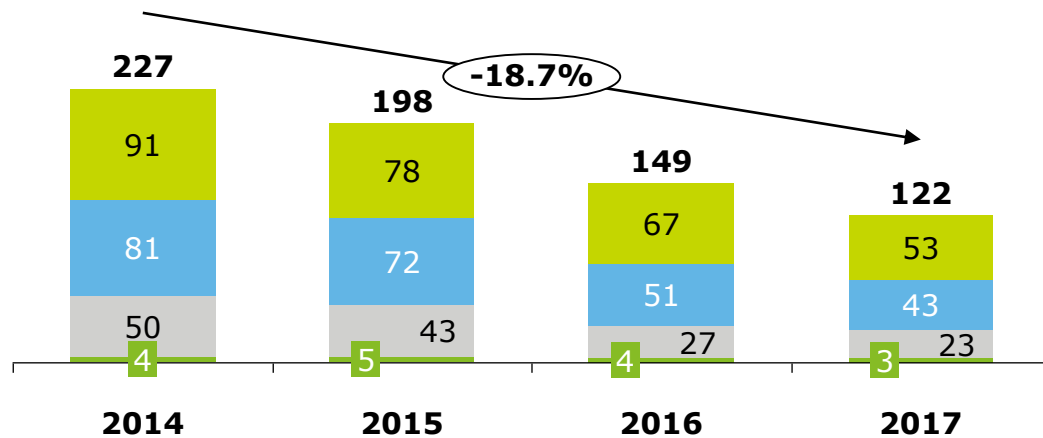
Această evoluție se bazează pe creșterea producției naționale de GN conform prognozei CNSP, **considerată a fi foarte optimistă de către industrie; o producție constantă (sau chiar în declin) conduce la o creștere și mai mare a prețurilor la consumatorii NC**

5. Eșec în furnizarea unui serviciu public sustenabil pentru CC (2/2)

Beneficiile exprimate prin Nota Explicativă a OUG 114/2018 (protecție socială) pot fi obținute prin implementarea conceptului de consumator vulnerabil

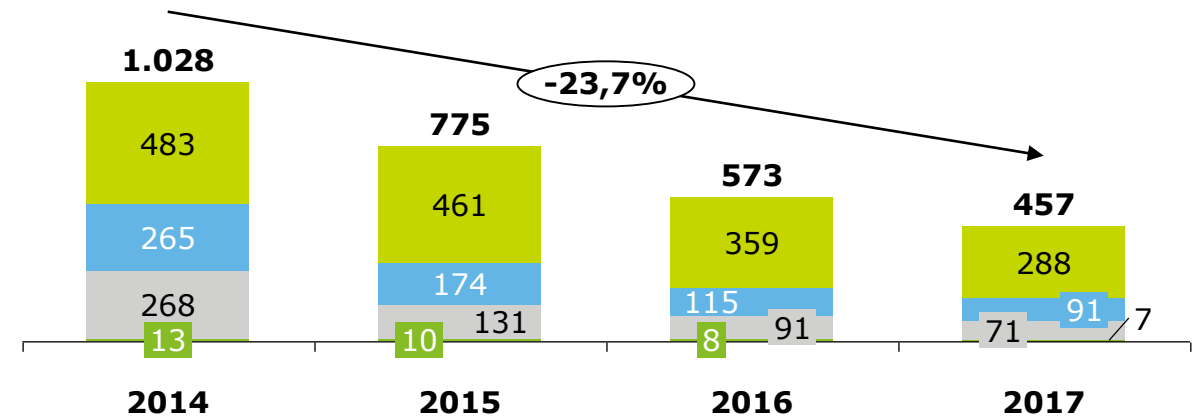
Ajutoare de încălzire 2014-2017, pe tip de ajutor

[Mil. RON]

Beneficiarii ajutoarelor de încălzire, pe tip de ajutor

[Mii de persoane în medie / lună]

■ Lemne, cărbuni sau combustibili petrolieri ■ Energie termică furnizată în sistem centralizat
■ Gaze naturale ■ Energie electrică

Veniturile obținute în sistemul fiscal actual **depășesc semnificativ toate ajutoarele de încălzire plătite din Bugetul de Stat**

România ar trebui să se concentreze pe **identificarea gospodăriilor vulnerabile și sărace din punct de vedere energetic** și să ofere **ajutor financiar direct** acestor consumatori

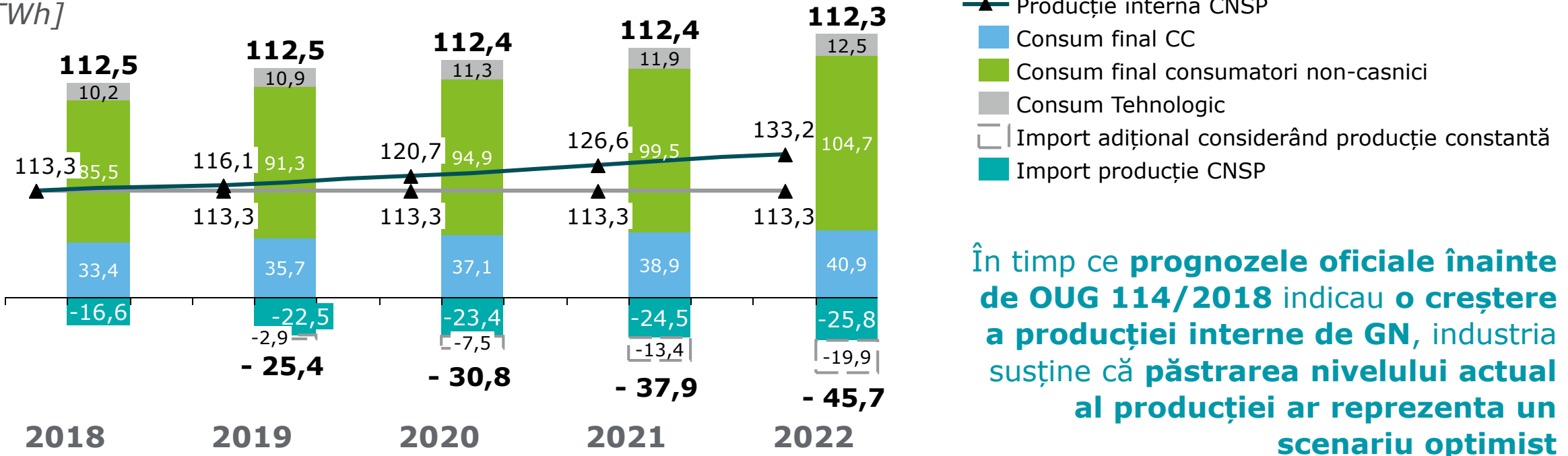
Sursa: Deloitte, în baza buletinului statistic pentru anul respectiv al Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială

6. Limitarea exportului de gaze naturale din producția internă

Impactul OUG 114/2018 asupra balanței de gaze naturale: disponibilitate pentru export zero, în timp ce importurile vor crește considerabil

Impactul OUG 114/2018 asupra balanței de gaze naturale

[TWh]

În timp ce **prognosticele oficiale înainte de OUG 114/2018** indicau o creștere a producției interne de GN, industria susține că **păstrarea nivelului actual al producției ar reprezenta un scenariu optimist**

Notă: Date pentru 2018 – estimare bazată pe 9 luni de actuale (ianuarie-septembrie)

Notă: Diferența dintre import și diferența între producție internă și consum final de energie reprezintă balanța din înmagazinare (ieșiri din – intrări în înmagazinare)

Notă: Prognoza CNSP cu privire la producție a fost realizată înainte de OUG 114/2018; la momentul actual, reprezentanții industriei consideră că implementarea OUG 114/2018 în forma actuală va determina o evoluție stabilă sau chiar în scădere a producției interne

Sursa: Calcul și ipoteze Deloitte în baza datelor istorice ale ANRE, proiecțiile CNSP anterioare implementării OUG 114/2018

Ipoteze utilizate în calculul de impact (1/2)

Ipotezele utilizate sunt bazate pe datele istorice publicate de ANRE ...

CANTITĂȚI

- ✓ **Producția internă de GN** 2019-2022 – conform prognozei CNSP; producția așteptată este constantă (experții din industrie prevăd o scădere)
- ✓ **Consum final GN** (CC & consumatori non-casnici) → creșterea producției interne + 5 TWh suplimentar în 2019 (producția de îngrășăminte chimice)
- ✓ **Consum tehnologic (CT)** → aceeași creștere cu cea a consumului final
- ✓ **GN pentru și din înmagazinare** → aceeași creștere cu cea a consumului final
- ✓ **Importuri de GN** → diferența dintre producția de GN și consumul total (inclusiv CT), ajustată cu balanța înmagazinării (ieșiri din – intrări în înmagazinare)

PREȚURI

- ✓ **Preț achiziție GN:**
 - **Preț import GN** → ipoteze Deloitte pentru 2019, constant ulterior (117,2 RON/MWh)
 - **Preț intern al GN** → fix la valoarea de 68 RON/MWh (apr. 2019 – feb. 2022)
- ✓ **Preț angro al GN pentru CC** (apr. 2019 – feb. 2022) → 68 RON/MWh, **pentru non-casnici** → calculat ca medie ponderată între prețul producției interne și prețul de import
- ✓ **Preț cu amănuntul al GN pentru CC** → sumă din:
 - **Preț recunoscut al GN:** istoric → informații oficiale publicate de autoritățile române; 2019-2022 → 68 RON/MWh
 - **Cost de echilibrare:** 5,2 RON/MWh (2019-2022)
 - **Cost Servicii de Furnizare:** creștere anuală de 2% pornind de la 4,16 RON/MWh (dec. 2018)
 - **Pierderi furnizare:** diferență între prețul angro al GN pentru CC și prețul recunoscut al GN, înmulțit cu consumul final al GN pentru CC în 2017, 2018 și ian. - mar. 2019; aceste pierderi au fost împărțite proporțional cu consumul total de GN din perioada apr. 2019 – feb. 2022 și adunate la prețul cu amănuntul (RON/MWh)
- ✓ **Preț cu amănuntul al GN pentru consumatori non-casnici:** estimat pe baza marjei de profit medii pentru perioada 2019-2022 de 9% aplicat la prețul angro al GN

Ipoteze utilizate în calculul de impact (2/2)

... în timp ce prognozele au avut în vedere evoluția principalilor indicatori utilizați, pe baza surselor oficiale și a expertizei Deloitte

TARIFE

✓ Tarife distribuție:

- **CC** → istoric → ANRE; prognoză → 2019 - 2% creștere față de dec. 2018 & constant până în 2022 pe baza cantităților crescute distribuite
- **Consumatori non-casnici** → istoric → experți piață; prognoză → 2019 - 2% creștere față de dec. 2018 & constant până în 2022 pe baza cantităților crescute distribuite

✓ Tarif Transport:

- **CC** → istoric → ANRE; prognoză → 2019 - 2% creștere față de dec. 2018 & constant până în 2022 pe baza cantităților crescute transportate
- **Consumatori non-casnici** → istoric → experți piață; prognoză → 2019 - 2% creștere față de dec. 2018 & constant până în 2022 pe baza cantităților crescute transportate

✓ Tarif Înmagazinare:

- **CC** → istoric → ANRE; prognoză → 2019 - 2% creștere față de dec. 2018 & constant până în 2022, plus o creștere de 1 RON/MWh datorată aplicării preconizate a Ordinului ANRE pentru aprobarea metodologiei de stabilire a tarifelor de reglementare pentru prestarea serviciilor de înmagazinare subterană a GN
- **Consumatori non-casnici** → istoric → experți piață; prognoză → 2019 - 2% creștere față de dec. 2018 & constant până în 2022, plus o creștere de 1 RON/MWh datorată aplicării preconizate a Ordinului ANRE pentru aprobarea metodologiei de stabilire a tarifelor de reglementare pentru prestarea serviciilor de înmagazinare subterană a GN

BUGET DE STAT

- ✓ **Impozit pe venituri suplimentare** – diferență între prețul pe piața liberalizată (~90 RON/MWh) și prețul nou (68 RON/MWh) – calculat conform producției interne de GN din 2017
- ✓ **Redevențe** – calculate conform ratei efective de taxare de 7.7% (sursa: raport Deloitte) – constantă până în 2022; calculul presupune o nouă metodologie pentru calculul redevențelor la un preț de referință de 68 RON/MWh, în comparație cu metodologia curentă de calcul a prețului de referință în funcție de prețul de la Baumgarten (121 RON/MWh CEGH T1 2019)
- ✓ **Impozit pe profit** – rată impozit de 16%, exclusiv impozitul pe venituri suplimentare și redevențe (RON/MWh)
- ✓ **TVA** – 40% CC, iar pentru alte consumuri TVA de 19%
- ✓ **Dividende** – participația acțiunilor statului de ~ 70% la Romgaz & 21% la Petrom

Numele Deloitte se referă la organizația Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), o companie cu răspundere limitată din Marea Britanie, rețeaua globală de firme membre și persoanele juridice afiliate acestora. DTTL și firmele sale membre sunt entități juridice separate și independente. DTTL (numit în continuare și "Deloitte Global") nu furnizează servicii către clienți. Pentru a afla mai multe despre rețeaua globală a firmelor membre, vă rugăm să accesați www.deloitte.com/ro/despre.